

خبرنامه

آبان - دی ۱۳۸۸ سال دوم، شماره ۶

در این شماره می‌خوانید:

- سرکوب معترضان ادامه دارد، صفحه ۱
- سازمان ملل قطعنامه تصویب می‌کند، صفحه ۲
- یک مرد کرد اعدام شد، صفحه ۲
- رسوایی کهریزک، صفحه ۳
- محکومیت دستگیرشدگان پس از انتخابات، صفحه ۴
- یادبود: آیت الله منتظری، صفحه ۴
- درباره مرکز اسناد حقوق بشر ایران، صفحه ۴
- تازه‌ها در مرکز اسناد حقوق بشر ایران، صفحه ۵

سرکوب معترضان ادامه دارد

در طول دو ماه گذشته و همزمان با تعطیلات ملی و مذهبی در ایران، مخالفان رژیم جمهوری اسلامی چندین مرتبه تظاهرات کردند. در روز ۱۳ آبان ۱۳۸۸، مقارن با سی‌امین سالگرد تسخیر سفارت آمریکا توسط دانشجویان، تعداد زیادی از معترضان در تهران، اراک، اصفهان، مازندران، رشت، شیراز و تبریز گرد هم آمدند و شعارهایی که مشروعیت رهبر را زیر سوال می‌برد را فریاد زدند. گزارشهای غیررسمی دال بر این است که بیش از ۴۰۰ نفر دستگیر شدند که بسیاری از آنها پس از دستگیری آزاد شدند. پلیس که اعتراضات را پیش‌بینی می‌کرد به معترضان نسبت به هرگونه راهپیمایی در روزهای تعطیل به جز آنچه از سوی دولت سازمان داده شده باشد از پیش اخطار کرده بود. تعداد بیشماری از پاسداران انقلاب و نیروهای بسیج در خیابانها حضور داشتند و مسلح با گاز اشک‌آور و باتون آماده مقابله با هرگونه اعتراضی بودند. هر دو رهبر مخالفان، مهدی کروبی و میرحسین موسوی، حامیان خود را ترغیب به حضور در خیابانها کردند؛ کروبی به طور موقت به آنها پیوست ولی موسوی که از خروج از خانه‌اش ممنوع شده بود، نتوانست به جمع تظاهرکنندگان بپیوندد.

تظاهراتها دوباره در روز ۱۶ آذر، روز تعطیلی رسمی به مناسبت قتل سه دانشجو در سال ۱۳۳۲، در دانشگاه تهران از سر گرفته شد. علیرغم اخطار از سوی فرمانده نیروهای انتظامی، اسماعیل

حضور گسترده پولیس در تظاهرات ۱۳ آبان
 (منبع: مجله تایمز)

احمدی مقدم، به عدم برگزاری راهپیمایی در این روز توسط مخالفان، هزاران معترض به خیابانها و دانشگاهها آمدند و نیروهای بسیج با توسل به خشونت سعی کردند که آنها را متفرق کنند. مسئولین گزارشگران را محدود کرده، دسترسی به اینترنت را کاهش داده و شبکه تلفن همراه را در زمان اعتراضات قطع

شهادت امام حسین که شیعیان در آن نوحه سرایی می‌کنند، اعتراضات گسترده‌ای صورت پذیرفت. این روز مصادف شده بود با شب هفت درگذشت آیت‌الله العظمی حسین علی منتظری، روحانی عالی‌رتبه‌ای که جزو معدود مخالفان صریح دولت بود. برخورد شدید بین نیروهای انتظامی و مخالفان منجر به دستگیری ۱۱۰۰ نفر و کشته شدن حداقل ۸ نفر، از جمله کشته شدن سید علی موسوی حبیبی، خواهرزاده رهبر مخالفان، میرحسین موسوی، شد.

کرده بودند. اگرچه منابع خبری رسمی اعتراضات مخالفان را کم جلوه دادند و در عوض تعداد طرفداران دولت در راهپیمایی‌های سازمان داده شده دولتی را به نمایش گذاشتند، هزاران نفر از مخالفان دولت در تظاهرات‌های سازمان داده شده دولتی شرکت کردند و سرود خوانده یا شعارهای دولتی را تغییر دادند تا مخالفتشان با دولت کنونی و انتخابات ۲۲ خرداد را اظهار کنند. اخبار دولتی گزارش داد که بیش از ۲۰۰ نفر در رابطه با تظاهرات دستگیر شدند که شامل رهبران دانشجویی و روزنامه‌نگاران بود.

در روز ۶ دی ماه، مصادف با تعطیلی مذهبی روز عاشورا، روز

سازمان ملل قطعنامه تصویب می‌کند

فعالان سیاسی، استادان دانشگاه، دانشجویان، مدافعان حقوق بشر و روزنامه‌نگاران را متوقف کرده و زندانیانی را که «خودسرانه و یا بر اساس عقاید سیاسی‌شان» زندانی کرده است، از جمله زندانیانی که از زمان انتخابات ۲۲ خرداد زندانی هستند، آزاد کند. وضعیت حقوق بشر در ایران در جلسه بعدی سازمان ملل (اجلاس ۶۵) مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت.

در روز ۲۹ آبان ۱۳۸۸، کمیته سوم سازمان ملل، پیش‌نویس قطعنامه «وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران» که از شرایط حقوق بشر در ایران انتقاد می‌کند را تصویب کرد. این پیش‌نویس که توسط ۷۴ کشور تصویب شده است بر وقایع پس از انتخابات ریاست جمهوری ۲۲ خرداد تمرکز کرده و «تنگرانی عمیق نسبت به نقض مداوم و مکرر حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران» ابراز می‌دارد. علاوه بر این، پیش‌نویس قطعنامه از جمهوری اسلامی می‌خواهد که اقدامات خشن نظیر شکنجه، اعدام در انظار عموم، سنگسار، تبعیض علیه زنان، آزار و تعقیب

یک مرد کرد اعدام شد

احسان فتاحیان، مرد کرد بیست ساله، که در آبان اعدام شد.

در روز ۲۰ آبان ۱۳۸۸، احسان فتاحیان، یک مرد کرد بیست و چهار ساله به جرم «درگیری مسلحانه علیه رژیم» اعدام شد. فتاحیان که یک سال پیش دستگیر شده بود به عضویت در گروه

نوشت ادعا می‌کند که پس از اینکه او حاضر نشد در جلوی ویدئو به جرایمی که مرتکب نشده بود اعتراف کند مجازاتش به اعدام تغییر یافت. فتاحیان همچنین شکنجه و شرایط بدی که در زندان متحمل شده بود را در این نامه تشریح کرده است.

مخالف گرد گُمُله که از سوی دولت ممنوع است اعتراف کرده بود ولی و کیل او عنوان کرد که هیچ مدرکی برای محکومیت موکلش بر مبنای اعمال خشونت وجود ندارد. فتاحیان در ابتدا به ده سال زندان محکوم شده بود ولی پس از درخواست تجدیدنظر، در کمال تعجب به اعدام محکوم شد. به او اجازه داده نشد که از مجازات اعدام تجدیدنظر بخواهد. فتاحیان در نامه‌ای که از زندان

رسوایی کهریزک

دکتر کشته شده پیدا شد

در اثر شکنجه شدید مرده بود ولی او علت مرگش را مننژیت اعلام کرده بود. جسد پوراندرجانی توسط مسئولین آماده و برای خاکسپاری به خانواده‌اش تحویل داده شد و مراسم تشییع جنازه ایشان تحت مراقبتهای امنیتی انجام پذیرفت.

مسئولین زندان محکوم شدند

پس از انجام تحقیقات در زمینه طرز رفتار با زندانیان در بازداشتگاه کهریزک، گروهی از مسئولین زندان در آذر ماه به دادگاه احضار شدند. گزارشهای رفتارهای غیراستاندارد، شکنجه و تجاوز به زندانیان در کهریزک بسیار گسترده بودند. گفته می‌شود که دوازده مسئول زندان محاکمه خواهند شد. سه نفر از آنها به اتهام قتل عمد سه زندانی در کهریزک در اثر کتک زدن شدید محاکمه خواهند شد. همزمان با این اقدامات، مسئولین ایران برای اولین بار اعتراف کردند که مرگ محسن روح‌الامینی، امیر جوادفر و محمد کامرانی در اثر کتک زدن شدید در زمان بازداشت بوده و نه در اثر مننژیت که در ابتدا گزارش شده بود.

در تاریخ ۱۹ آبان ۱۳۸۸، دکتر رامین پوراندرجانی، دکتر بازداشتگاه کهریزک، کشته یافت شد. در ابتدا مرگ دکتر حادثه رانندگی گزارش داده شد و سپس در نتیجه سکنه قلبی و در نهایت مرگ ایشان به خوردن سالاد مسموم نسبت داده شد. مقامات مدعی هستند که مرگ ایشان خودکشی بوده و یادداشتی از ایشان پیدا شده است. با این حال گروههای مخالف و همچنین پدر ایشان مرگ ایشان را بسیار مشکوک می‌دانند. پدر ایشان اظهار داشت که در روز ۱۸ آبان با پسرش صحبت کرده و هیچ اثری از افسردگی در ایشان وجود نداشته است.

در زمان انجام وظیفه در کهریزک به عنوان بخشی از دوره سربازی، دکتر پوراندرجانی بسیاری از بازداشت‌شدگان پس از انتخابات را معاینه کرده بود از جمله محسن روح‌الامینی، پسر مشاور کاندیدای ریاست جمهوری محسن رضایی، که مرگش در زمان بازداشت موجبات اختلافاتی در سطح ملی شد که در نهایت به بسته شدن کهریزک انجامید. گفته می‌شود که دکتر پوراندرجانی مرگ روح‌الامینی را ناشی از کتک خوردن شدید می‌دانست ولی با تهدید مرگ ایشان را مننژیت اعلام کرده بود. ایشان در برابر کمیته مجلس شهادت داده بود که زندانیان از شکنجه و تجاوز رنج برده و اضافه کرده بود که یکی از بیمارانش

مجکومیت دستگیرشدگان پس از انتخابات

فعالیت‌های سیاسی‌اش به شش سال زندان محکوم شدند. در آذر ماه، سعید لیلانز، ویراستار سابق روزنامه اقتصادی سرمایه و اقتصاددانی سرشناس به نُه سال زندان و هنگامه شهیدی، روزنامه‌نگار و مشاور مهدی کروی، به شش سال و نُه ماه زندان محکوم شدند. بهزاد نبوی، وزیر سابق، به شش سال و عبدالله رمضان‌زاده، سخنگوی دولت خاتمی و طرفدار موسوی، به شش زندان محکوم شدند.

در آبان ماه، قوه قضاییه ایران هشتاد و یک نفر از مخالفان را به زندان و پنج نفر را به اعدام محکوم کرد. رضا خادمی، محمد رضا علی‌زمانی، آرش رحمانی‌پور، حامد روحی‌نژاد و ناصر عبدالحسینی به جرم شرکت در اعتراضات پس از انتخابات محکوم به اعدام شدند. در تاریخ ۲ آذر، احمد زیدآبادی، یک روزنامه‌نگار سرشناس، به پنج سال زندان و عبدالله مومنی، فعال مدنی و سیاسی، به هشت سال زندان، که شش سال از آن به جرم «شرکت در تجمعات پس از انتخابات» بود و علی بهزادیان‌نژاد، خواهرزاده یکی از مدیران مبارزات انتخاباتی موسوی، به علت

یادبود آیت الله منتظری

فتوای مرگبار: قتل عام زندانیان ۱۳۶۷ / ایران قابل دسترسی است. منتظری اخیراً یکی از منتقدین مذهبی صریح و بی‌پرده انتخابات ۲۲ خرداد و تلاش‌های متعاقب دولت در سرکوب معترضان بود. علیرغم محدودیتهای دولت برای برگزاری یادبود به احترام ایشان، در روز تشییع جنازه ایشان معترضان راهپیمایی کردند.

در ۲۹ آذر ۱۳۸۸ آیت‌الله العظمی حسین علی منتظری در سن ۸۷ سالگی درگذشت. منتظری معروفترین دست‌پروده و شاگرد خمینی بود که زمانی انتظار می‌رفت بعد از مرگ خمینی رهبر ایران شود. منتظری یکی از رهبران اولیه در توسعه و پیدایش انقلاب ۱۳۵۷ بود. با این حال بعد از ابراز نارضایتی و مخالفت در مورد قتل عام زندانیان سیاسی در سال ۱۳۶۷ به دستور آیت‌الله خمینی از چشم افتاد و چندین سال را در بازداشت خانگی به سر برد. رونوشت نامه‌هایی که ایشان در اعتراض به این قتل عام به خمینی نوشتند در گزارش اخیر مرکز اسناد حقوق بشر ایران،

درباره مرکز اسناد حقوق بشر ایران

گزارش برای اولین بار و به دو زبان فارسی و انگلیسی منتشر شد و در وب سایت مرکز www.iranhrdc.org قابل دسترسی است.

گزارش سالانه مرکز اسناد حقوق بشر ایران
در آذر ۱۳۸۸، مرکز اسناد حقوق بشر ایران گزارش سالانه خود برای سال مالی تیر ۱۳۸۷- خرداد ۱۳۸۸ را منتشر نمود. این

ماهها را در زندانهای غیراستاندارد به سر برده و متحمل بدرفتاری و شکنجه شدند. تظاهرکنندگان و سایرین همچنان دستگیر می‌شوند و بدون هیچ اتهامی در زندان نگاه داشته می‌شوند. مرکز اسناد حقوق بشر ایران امیدوار است که این گزارش اولیه به روشن شدن این وقایع غم‌انگیز و پیچیده که در حال حاضر در جمهوری اسلامی ایران روی می‌دهند کمک کند.

تحقیقات و گزارش پس از انتخابات

مرکز اسناد حقوق بشر ایران در حال تهیه گزارشی در رابطه با موارد نقض حقوق بشر توسط دولت ایران پس از انتخابات ریاست جمهوری ۲۲ خرداد می‌باشد. اعلان پیروزی رئیس‌جمهور کنونی موجبات بدگمانی و اعتراضات گسترده در سراسر کشور شد که همچنان ادامه دارد. دولت از نیروهای انتظامی، سپاه و نیروهای شبه‌نظامی برای سرکوب شدید تظاهراتها استفاده نمود. دهها نفر کشته شدند و صدها نفر از تظاهرکنندگان دستگیر شده و

تازه‌ها در مرکز اسناد حقوق بشر ایران

مرکز اسناد حقوق بشر ایران در سالهای ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ می‌باشند. بسیاری از خانواده‌های قربانیان هیچگاه از اعدام مطلع نشده و بسیاری از قربانیان در گورهای دسته‌جمعی بدون نام و نشان دفن شدند. دولت ایران هیچگاه در رابطه با این جرم توضیحی ارائه نداده است.

در آبان ماه ۱۳۸۸ مرکز اسناد حقوق بشر ایران گزارشی تحت عنوان «به یاد جانباختگان: خاطرات بازماندگان قتل عام ۱۳۶۷ ایران» را منتشر کرد. این گزارش گردآوری شهادتنامه‌های پنج زندانی زن که از اعدام هزاران زندانی توسط جمهوری اسلامی در طول تابستان ۱۳۶۷ جان سالم به در برده‌اند می‌باشد. این شاهدان با بیان دقیق جزئیات، ترس، آشفتگی و گیجی مطلق که درست پیش از شروع اعدامها در تیر ماه ۱۳۶۷ بر زندانیان مستولی شده بود را بازگو می‌کنند. این شهادتنامه‌ها نتیجه مصاحبه کارمندان

با ما تماس بگیرید:

مرکز اسناد حقوق بشر ایران

Iran Human Rights Documentation Center

129 Church Street,

Suite 304

New Haven, CT 06510

Ph: (203)772-2218

Fax: (203)772-1782

info@IranHRDC.org